

ת"פ 44208/11/13 - מדינת ישראל נגד ווליד שחאדה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

23 ינואר 2017

ת"פ 44208-11-13 מדינת ישראל נ'

שחאדה

לפני כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ווליד שחאדה

הנאשם

נוכחים

ב"כ המאשימה עו"ד אמיר

ב"כ הנאשם עו"ד אלזואי

הנאשם התייצב

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בעובדות כתב האישום בביצוע עבירות שעניינן גניבה והתפרצות למקום מגורים, עבירות על סעיפים 384 ו-406 (ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

הנאשם התפרץ לדירת מגורים בתל אביב בצהרי יום 14.5.12, וגנב מהדירה שני מחשבים ניידים, שעון, מצלמה, תכשיטי כסף וסך של 4,000 ₪.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגשו חמישה תסקירים, שנערכו לאורך תקופה של כשנה וארבעה חודשים במהלכה הנאשם היה הנאשם משולב בהליכי טיפול.

תסקיר שירות המבחן מיום 11.3.15 סקר את הרקע המשפחתי כשמשפחת מוצאו של הנאשם היא נורמטיבית ומתפקדת, היותו של הנאשם נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים, עבודתו הסדירה, עברו הפלילי הנקי, נטילת האחריות

עמוד 1

המלאה והבעת החרטה האוטנטית. שירות המבחן התרשם כי האירוע חריג מבחינת הנאשם, כשהנאשם הסביר את מעשיו על רקע המצב הכלכלי הקשה בו היה שרוי בעת ביצוע העבירות ומצוקתו הנפשית והודה שהתקשה לעמוד בפיתוי להשגת "כסף קל" כאשר קיבל לידיו את המפתחות לדירת המתלוננים בה בוצעו העבירות. שירות המבחן מצא כי בבסיסו של הנאשם קיימת מערכת ערכים נורמטיבית וכי הוא בעל השאיפות והכוחות הנחוצים לצורך ניהול אורח חיים תקין ונורמטיבי, הבאים לידי ביטוי במאמצים המושקעים על ידו בהשתלבות בעבודה וסיפוק צרכי הפרנסה של בני משפחתו. שירות המבחן ציין כי הפער בין ביצוע העבירות לבין הלך רוחו של הנאשם הוא קשה להסבר, על כן התקשה להעריך את מידת המסוכנות הנשקפת ממנו למעורבות פלילית נוספת, אולם מצא כי תפיסתו ומעצרו של הנאשם היוו עבור הנאשם גורם מזעזע אשר המחיש עבורו את חומרת המעשים ואת המחיר לצידם. שירות המבחן התרשם מסיכויי של הנאשם להשתקם ולנהל אורח חיים נורמטיבי וחיובי. עוד צוינו ההשלכות הקשות הצפויות לפרנסת משפחתו אם יישלח לביצוע עונש מאסר, אף אם בדרך של עבודות שירות. לפיכך, המליץ שירות המבחן על צו של"צ.

ביום 29.6.15 התקבל תסקיר נוסף, לאחר פגישה נוספת עם הנאשם, ושירות המבחן ציין שהתחזק הרושם כי הנאשם ניחן ביכולות ובכוחות הדרושים לצורך קיום אורח חיים תקין ונורמטיבי. הנאשם הביע הסכמה בפני גורמי שירות המבחן להשתלב בקבוצה טיפולית לצעירים מהמגזר הערבי אשר ביצעו עבירות רכוש ומרמה. שירות המבחן הדגיש כי חומרת העבירות שביצע הנאשם ברורה, אולם חזר על עמדתו כי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע ומרסן עבור הנאשם, אשר המחיש עבורו את חומרת המעשים ואת השלכותיהם כלפיו וכלפי בני משפחתו, וכראייה לכך צוין כי לא נפתחו לחובתו תיקים נוספים מאז ביצוע העבירות. שירות המבחן חזר על המלצתו לפיה יש להימנע מהטלת עונש מאסר מחשש לפגיעה קשה בנאשם ובמשפחתו, אולם ציין כי אם יוחלט להטיל עליו עונש מאסר, יש להסתפק בריצוי בדרך של עבודות שירות ולתקופה קצרה. לצד זאת המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן לתקופה בת שנה, במהלכה ישולב בקבוצה הטיפולית המוצעת.

בתסקיר מיום 8.11.15 עלה כי הנאשם מקיים קשר רציף עם שירות המבחן אולם הוחלט שלא לשלבו בקבוצה הטיפולית משיקולים מערכתיים שאין מקורם בנאשם. נמסר כי במהלך תקופת הדחייה התקיימו עם הנאשם שיחות פרטניות במהלכן התחזק הרושם בדבר מסוגלותו לנהל אורח חיים תקין. שירות המבחן העריך כי מידת הסיכון הנשקפת מהנאשם היא נמוכה מאוד וחזר על המלצותיו הקודמות.

התסקיר מיום 5.4.16 התקבל לאור עתירת הסנגורית שתתקבל תמונה מלאה בדבר שילוב הנאשם בטיפול לפני שיישמעו הטיעונים לעונש בעניינו. מהתסקיר עלה כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לדוברי עברית, אשר במסגרתה עתידים להתקיים 25 מפגשים. הנאשם הביע מוטיבציה להשתלב בקבוצה אולם על רקע המצב הבטחוני המורכב נאלץ להעדר ממספר פגישות. עוד צוין כי במפגשים בהם כן השתתף באו לידי ביטוי קשיים שמקורם בהבדלי שפה ותרבות, אולם מנחה הקבוצה התרשם כי הנאשם בעל מוטיבציה ועושה ככל שביכולתו על מנת להשתלב בקבוצה. על רקע זה המליץ שירות המבחן על דחייה נוספת בת כשלושה חודשים, במהלכם ישלם הנאשם את ההליך הטיפולי בו החל.

מהתסקיר המשלים האחרון מיום 30.6.16, עלה כי עד למועד עריכת התסקיר התקיימו 20 מפגשי טיפול מתוך 25, וכי משלושה מהם נאלץ הנאשם להעדר לאור המצב הביטחוני שלא אפשר הגעתו אליהם. שירות המבחן חזר על כך שהנאשם מביע מוטיבציה גבוהה, שומר על רמת ריכוז גבוהה במהלך המפגשים ומצליח לרכוש מיומנויות ודרכי

התמודדות במהלך הטיפול הקבוצתי. משיחה שקיים שירות המבחן עם הנאשם עלה כי הוא שבע רצון מקבוצת הטיפול, מודע לתרומה לתפקודו שמעניקה לו קבוצת הטיפול ומביע נכונות לקחת חלק בטיפול ככל שיידרש. הנאשם תיאר בפני עורך התסקיר את חששו לגורל פרנסת משפחתו אם ייגזר עליו עונש מאסר כשהוא המפרנס היחיד למשפחתו. בסופו של יום חזר שירות המבחן על המלצתו העונשית לפיה יש להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל, תוך שצוין כי אם יוחלט להטיל עליו עונש מאסר בפועל הוא יהיה כזה שירוצה בעבודות שירות ולמשך תקופה קצרה. כמו כן הומלץ על הטלת הנאשם תחת צו מבחן למשך חצי שנה במהלכה ישלים הנאשם השתתפותו בקבוצה הטיפולית ושירות המבחן ימשיך במעקב פרטני אחר הנאשם.

טיעוני הצדדים ודברי הנאשם

ב"כ המאשימה עמד על חומרת המעשים ועל הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהם, הפנה להיקף הרכוש הגנוב שלא הוחזר, וטען למתחם ענישה הנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר. ב"כ המאשימה ביקש להעדיף את האינטרס הציבורי על פני שיקולי שיקומו של הנאשם, ולא לסטות ממתחם הענישה. בהתחשב בנתונים אלה לצד העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, עתר לגזור עליו עונש המצוי בשליש התחתון של מתחם הענישה לו טען, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

ב"כ הנאשם טענה למתחם ענישה אשר הרף התחתון שלו עומד על שישה חודשי מאסר. לעניין הרכוש הגנוב היא עתרה לאורכה על מנת לאפשר לנאשם לגייס סך של 7,000 ₪ המשקפים את שווי מלוא הנזק הרכושי שנגרם למתלוננים ולהפקידם בקופת ביהמ"ש. הסניגורית נסמכה על תסקירי שירות המבחן, הדגישה את לקיחת האחריות של הנאשם, המוטיבציה הגבוהה בהליך הטיפול ומאמצי השיקום הרבים מצידו. היא הדגישה כי הנאשם ניהל ומנהל אורח חיים חיובי ומתפקד ללא מעורבות בפלילים, זולת המעידה במעשי העבירה, וכי מאז ביצוע העבירה לפני כ- 4 שנים לא ביצע עבירות נוספות. עוד עמדה על כך שהנאשם הוא מפרנס יחיד למשפחתו המונה 5 נפשות בהם שלושת ילדיו הקטנים, והדגישה כי שליחתו לריצוי עונש מאסר תפגע קשות בפרנסת משפחתו ותסכל את הליכי השיקום בהם החל. על כן, עתרה להעניק משקל בכורה לשיקולי השיקום באופן שיאפשר סטייה ממתחם הענישה, כך שיוטל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

הנאשם עמד על חומרת מעשיו והביע צער עליהם והתרשמתי מכנות דבריו. הוא פירט את מצבו הכלכלי הקשה והיותו מפרנס בלעדי למשפחתו.

שני הצדדים הגישו פסיקה התומכת בעמדתם.

לאחר הדיון ניתנה אורכה לשם הפקדת הפיצוי וזה הופקד. בעקבות זאת הופנה הנאשם לממונה על עבודות שירות ונמצא מתאים.

דין והכרעה

כתב האישום שלפניי מתאר התפרצות לבית מגוריהם של המתלוננים וגניבה של רכוש בעל ערך מתוך הדירה.

הערכים המוגנים בעבירות ההתפרצות והגניבה הם הזכות לשמירה על הקניין ועל תחושת הביטחון האישי מפני חדירה לביתו מבצרו של אדם. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בהתחשב במעשים בנסיבותיהם היא בדרגה שאינה נמוכה.

מדיניות הענישה לעבירות של התפרצות לבית מגורים וגניבה היא מוחשית וכוללת ככלל עונשי מאסר. פסיקת בתי המשפט השונים מבטאת בעקביות את החומרה שבמעשים, ובהקשר זה אני מפנה לרע"פ 8399/15 **קדוש נ' מדינת ישראל**, בו נדחתה בקשת רשות ערעור של המערער אשר ביצע עבירות התפרצות, היזק לרכוש אגב הפריצה וגניבה של תכשיטים וכסף מזומן, הכל כלפי בת משפחתו ותוך ניצול גישתו לדירת מגוריה. בית המשפט העליון נתן תוקף לקביעותיהם של ערכאות השלום והמחוזי בהן נקבע ואושרר מתחם ענישה הנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר והותיר את הענישה הקונקרטית למשך 12 חודשי מאסר על כנה, תוך שצוין כי הנאשם לא הצביע על אפיק שיקומי פוטנציאלי המצדיק סטייה ממתחם העונש.

עוד אני מפנה לע"פ 1592/14 **נתשה נ' מדינת ישראל**, בו אישרר בית המשפט העליון מתחם ענישה הנע בין 6 ל- 20 חודשי מאסר לנאשם שביצע בשתי הזדמנויות שונות עבירות של קשירת קשר, התפרצות לבית מגורים וגניבה, תוך שצוין כי נסיבות ביצוע העבירה אינן ברף חומרה עליון. המערער צעיר, עברו הפלילי נקי והוא החל בהליך שיקום מוצלח. ערעורו התקבל ועונשו הופחת משבעה חודשי מאסר לשישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

בנוסף, אני מפנה לרע"פ 8637/14 **עבאסי נ' מדינת ישראל**, בו נקבע מתחם של 10 - 24 חודשי מאסר.

ב"כ המאשימה הפנה לעפ"ג 56652-11-12 **פפלוב נ' מדינת ישראל**, בו אישרה ערכאת הערעור מתחם עונש הנע בין 12 ל- 24 חודשי מאסר ביחס לעבירות שעניינן התפרצות, היזק לרכוש במהלך הפריצה וגניבה של מחשב נייד.

ב"כ הנאשם הפנתה לע"פ 48422-02-13 **ניסנוב נ' מדינת ישראל**, בו התערבה ערכאת הערעור והפחיתה בעונשו של "צעיר בגיר" שעבר הליך שיקום מ- 12 חודשי מאסר לשישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

בבוחני את חומרת המעשים בהתחשב בנסיבות, אני לוקחת בחשבון את ביצועם על רקע מצוקה כלכלית שחוה הנאשם באותה תקופה, כך שנראה כי מדובר במעשים אשר ביטאו את קשייו באותה עת, ולא מעשים המשקפים את אורח חייו ואת דרך התנהלותו בשגרה. כמו כן שקלתי כי קיים אלמנט של תכנון במעשים ואין מדובר במעשה אימפולסיבי, וזאת בהתאם למפורט בתסקיר שירות המבחן מפי הנאשם עצמו. מן העבר השני, לא מדובר בעבירות ברמת תחכום גבוהה. ההתפרצות בוצעה לדירת מגורים בצהרי יום, ונסיבות אלה הן מגבירות חומרה. בפועל, המתלוננים לא נכחו בבית ולא היה מפגש עם מי מהשכנים ואף לא נגרם לדירה נזק. אני מתחשבת בפגיעה הרכושית ובאופי הרכוש שנגנב הכולל חפצים שגניבתם מהווה פגיעה בפרטיות וחפצים בעלי ערך רגשי כגון תכשיטים.

לאור המפורט, מתחם הענישה לעבירות בהן הורשע הנאשם, המהוות אירוע עונשי אחד, נע בין 9 ל- 24 חודשי מאסר.

סטייה ממתחם הענישה

בין הצדדים נטושה מחלוקת בשאלת ההשלכות של ההליך השיקומי שעבר הנאשם על התוצאה העונשית. לאחר שבחנתי את מכלול הנסיבות אני מבכרת את עמדת הסנגורית ונכונה להעניק משקל נכבד למאמצי השיקום עד כדי סטייה ממתחם הענישה.

למסקנה זו הגעתי בהתחשבי, בין היתר, בהמלצת שירות המבחן המלווה את הנאשם מזה תקופה ארוכה ביותר, בהליך טיפולי פרטני וקבוצתי, המלצה שהיא עקבית רציפה וחד משמעית, לפיה יש להעניק משקל נכבד לפן השיקומי ולהסתפק לכל היותר בענישה לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן שתכליתו השלמת הטיפול. כידוע, המלצת שירות המבחן אינה מחייבת את בית המשפט אך היא מהווה כלי עזר של גורם מקצועי, ובמקרה זה היא גם מבוססת על התרשמות מעמיקה וארוכת טווח.

מאמצי השיקום המשמעותיים שמפגין הנאשם מזה למעלה משנה מאז החל לקיים קשר רציף עם גורמי הטיפול מצדיקים ענישה בסטייה ממתחם הענישה. בהקשר זה אני לוקחת בחשבון גם את העובדה שמדובר במי שלפני ואחרי מעשי העבירה התנהל באורח נורמטיבי, והביע חרטה לא רק במילים אלא בהתנהגות, בהעמדת סכום פיצוי שהוא שווה ערך באומדן לנזקים, בהעדר נתונים בראיות ביחס לנזקי המתלוננים ואת התנהלותו העקבית בכל השנים שחלפו. בשל חומרת המעשים, מצאתי לנכון שלא ליתן מיד לאחר הכרעת הדין את גזר הדין כדי לאפשר התרשמות ברורה ומעמיקה מהתנהלות הנאשם, והתמונה שנפרשה לנגד עיניי ממכלול הנתונים מלמדת על כך שיש תקווה שהליך השיקום יבטיח המשך התנהלות מתפקדת וחיובית מצד הנאשם. מדובר להשקפתי במקרה זה באינטרס ציבורי שהנאשם יזכה להכרה מצד החברה, כך שיתאפשר לו להשתלב בחברה כאזרח מתפקד ותורם. בנסיבות אלה, הגם שמדובר בעבירה חמורה מתקיימים הטעמים המיוחדים המצדיקים סטייה ממתחם הענישה בשל מאמצי השיקום.

הענישה הקונקרטי

בקביעת העונש, יש חשיבות בנוסף לנסיבות שלהן:

ראשית, הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר. התרשמתי כי חרטתו כנה וכי הוא מצר על התנהגותו ועל הנזקים להם גרם. הנאשם פעל במאמץ להשבת הנזקים שגרם והעמיד פיצוי בגובה הערך המשוער של הרכוש שנגנב, ובכך ביטא חרטה בדרך של התנהגות, הכרה בפסול שבהתנהגותו ורצון לכפר על כך ויש להתנהלות זו חשיבות רבה.

שנית, עברו הפלילי של הנאשם נקי ולא נפתחו בעניינו תיקים נוספים, יש לקוות כי מדובר במעידה חד פעמית שלא תשנה.

שלישית, מאז ביצוע העבירות חלפו למעלה מארבע שנים במהלכן לא ביצע הנאשם עבירות.

רביעית, בנסיבות המתוארות לא נדרשת החמרה בענישה למטרת הרתעה.

חמישית, מצבו הכלכלי של הנאשם מורכב והוא מפרנס יחיד, כך שיש בענישה השפעה ישירה על בני משפחתו. לקחתי בחשבון גם את יתר הנתונים האישיים שנפרשו בתסקירים.

סוף דבר, אני סבורה כי שקלול כל הנתונים מצדיק סטייה ממתחם הענישה כך שתקופת המאסר שתוטל על הנאשם תהיה כזו הניתנת לריצוי בדרך של עבודות שירות, על מנת לאפשר לו להמשיך לצעוד באפיק השיקומי, זאת לצד צו מבחן, וענישה נלווית.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות במנהל קהילתי ארמון הנציב ירושלים.

הנאשם יתייצב במפקדת מחוז דרום ביום 7.3.17 שעה 8:00, לתחילת ריצוי עונשו.

הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.

2. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים, לתקופה של שלוש שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת התפרצות. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, לתקופה של שלוש שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת גניבה.

3. קנס סמלי בסך 500 ₪, או יום מאסר תמורתו. **הקנס ישולם עד ליום 1.9.17.**

4. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע העבירות בהן הורשע. לא יחתום הנאשם, יאסר לתקופה של 20 ימים.

5. פיצוי לע.ת. 1 שהופקד בסך 7,000 ₪. פרטי המתלונן ימסרו למזכירות באחריות המאשימה.

6. בהסכמת הנאשם, ניתן בזאת צו מבחן לתקופה של 6 חודשים. מובהר לנאשם, כי אם לא ימלא אחרי תנאי הצו, מוסמך בית-המשפט לחזור ולגזור את דינו.

7. ניתן צו כללי למוצגים, לשיקול דעת קצין משטרה.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות/לשירות המבחן.

ניתנה והודעה היום כ"ה טבת תשע"ז, 23/01/2017 במעמד הנוכחים.

לימור מרגולין-יחידי, שופטת